

**КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС,
ФІНАНСОВЕ ПРАВО І ПРОЦЕС. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО.
СУДОУСТРІЙ, ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА**

УДК 342.951: 351.811.123

DOI: <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2025.1.32.47-56>

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ
ВІДЕОРЕЄСТРАТОРІВ: ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ЧИ ЗАГРОЗИ ПРАВОПОРЯДКУ**

Габуда Андрій*

**доцент кафедри права імені академіка УАН о. Івана Луцького, кандидат юридичних наук, доцент, ЗВО «Університет Короля Данила» (м. Івано-Франківськ, Україна) ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9546-2790>*

У статті досліджено адміністративно-правові засади використання відеореєстраторів громадянами в Україні, що набуває особливого значення в умовах цифровізації суспільства та підвищення ролі електронних доказів у судовій і адміністративній практиці. Обґрунтовано, що відеофіксація стає важливим інструментом забезпечення публічної безпеки, підвищення прозорості діяльності правоохоронних органів і реалізації громадянами свого конституційного права на участь у захисті правопорядку. Зазначено, що відеореєстратори виконують подвійну функцію - засобу самозахисту особи та джерела доказів у правовідносинах, зокрема у справах про адміністративні правопорушення.

Окрему увагу приділено аналізу положень цивільного законодавства, що визначає межі допустимості відеозйомки фізичних осіб без їхньої згоди. Підкреслено важливість дотримання балансу між правом на приватність та потребою забезпечення громадської безпеки, адже недосконалість правового регулювання створює ризики порушення персональних прав і колізії у практичному застосуванні норм. Виявлено, що відсутність єдиної нормативної бази щодо фіксації та використання відеозаписів як доказів у адміністративних провадженнях ускладнює процес доказування та потребує подальшої уніфікації.

Зроблено висновок, що ефективне правове врегулювання використання відеореєстраторів має базуватися на принципах пропорційності, законності та забезпечення інформаційної безпеки. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства в частині регулювання технічних засобів фіксації правопорушень та розширення можливостей громадян брати участь у превентивній діяльності разом із правоохоронними органами. Додатково підкреслено, що системне використання відеофіксації може сприяти формуванню культури правомірної поведінки та підвищенню довіри суспільства до інститутів публічної влади, що є невід'ємною складовою побудови правової держави.

Ключові слова: відеофіксація, адміністративне провадження, докази, право на приватність, публічна безпека, громадський контроль.

© Габуда А., 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Габуда А. Адміністративно-правові аспекти використання відеореєстраторів: гарантії захисту чи загрози правопорядку. *Art of Justice*. Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2025. Вип. 1(32). С. 47-56. DOI: <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2025.1.32.47-56>

Постановка проблеми

У контексті інтенсивного розвитку інформаційних технологій та поширення

електронних засобів фіксації інформації, зокрема відеореєстраторів, їх використання набуває значущості як механізм захисту прав громадян та доказування адміністративних правопорушень. Водночас застосування таких пристроїв може порушувати приватність осіб та суперечити чинному законодавству. Недосконалість національних норм проявляється у відсутності єдиних правил щодо використання відеозаписів як доказів у адміністративних провадженнях. Проблема загострюється в умовах воєнного стану, коли необхідно забезпечити баланс між правом на приватність, гарантіями безпеки та ефективністю превентивних заходів. Це підкреслює нагальну потребу у науковому та практичному визначенні меж допустимого використання відеореєстраторів і створенні чітких правових стандартів для забезпечення законності та пропорційності застосування технічних засобів фіксації правопорушень.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій щодо використання відеореєстраторів у правовій практиці та адміністративному провадженні свідчить про актуальність і значущість цієї теми. Особлива увага приділяється питанням доказової цінності відеозаписів, правовим обмеженням їх застосування, а також впливу на баланс між правами громадян і потребами забезпечення правопорядку та безпеки. Вагомий внесок у дослідження цієї проблематики зробили такі українські вчені, як: П. Артеменко, В. Варивода, С. Гнатюк, О. Джафарова, Б. Жуков, В. Кучер, Є. Лук'янчиков, Б. Лук'янчиков, Т. Мінка, Ю. Рубан, К. Ушкало та інші.

Разом з тим, у науковій літературі залишається недостатньо розкритим питання адміністративно-правових гарантій використання відеореєстраторів громадянами поза межами офіційного провадження, зокрема з метою самозахисту або фіксації неправомірних дій органів влади. Також потребує уточнення співвідношення між правом на інформацію, правом на приватність і принципом пропорційності у сфері відеофіксації. У зв'язку з цим актуальним є подальше поглиблення досліджень, спрямованих на формування єдиної адміністративно-правової доктрини використання технічних засобів фіксації, яка забезпечувала б баланс між захистом публічних і приватних інтересів у сучасних умовах цифрової взаємодії держави та громадянина.

Метою статті є комплексне дослідження адміністративно-правових аспектів використання відеореєстраторів громадянами в Україні, зокрема визначення правових меж їх застосування, аналіз чинного нормативного регулювання та виявлення проблем, пов'язаних із допустимістю і доказовою силою відеофіксації у адміністративному провадженні. Завдання дослідження полягає у тому, щоб з'ясувати правову природу та межі допустимого використання відеореєстраторів у публічно-правових відносинах, визначити їхню роль у доказуванні адміністративних правопорушень, а також окреслити проблемні аспекти практичного застосування відеозаписів у діяльності правоохоронних органів і судах.

Виклад основного матеріалу дослідження

В умовах сучасного суспільства, де технологічний розвиток надає громадянам нові рішення, особливо актуальною стає можливість самостійної реалізації та захисту прав за допомогою технічних засобів. До них належать прилади фото- та відеофіксації, аудіозапису, електронні платформи та інші технології, які дозволяють об'єктивно документувати факти порушення прав чи неправомірні дії органів влади. Серед

різноманітних таких засобів фіксації та документування інформації виокремлюються відеореєстратори. Вони нерідко стають єдиною можливістю зібрати докази для відстоювання законних інтересів в адміністративному провадженні.

Водночас, використання зазначених пристроїв не повинно завдавати шкоди інтересам суспільства та держави. Для цього слід враховувати необхідність балансу між забезпеченням прав громадян та гарантуванням національної безпеки і правопорядку. У нинішніх українських реаліях це набуває особливої актуальності через воєнний стан.

Науковці Лук'янчиков Є., Лук'янчиков Б., Микитенко О. (2023, с. 243-244) справедливо наголошують, що використання відеореєстраторів громадянами має великий доказовий потенціал, але стикається з низкою правових і технічних бар'єрів: відсутність чіткої нормативної бази, проблеми автентичності, колізії з правом на приватність, різна судова практика. На думку авторів, актуальним завданням є розробка єдиних стандартів і законодавчого врегулювання цього питання, щоб забезпечити баланс між правами громадян і потребами правосуддя.

Вероніка Адамова (2020) теж відзначає зростаючу популярність відеореєстраторів серед водіїв у зв'язку з їх здатністю фіксувати порушення правил дорожнього руху, забезпечувати додатковий рівень безпеки та служити доказами у разі спорів. Дослідниця також звертає увагу на технічні можливості цих пристроїв, вказуючи на оснащеність сучасних відеореєстраторів високоякісними камерами, що дозволяють отримувати чіткі відеозаписи навіть у складних умовах. Водночас, на її думку, важливим є врахування аспектів приватності та правомірності використання відеозаписів, особливо у публічних місцях.

Досліджуючи безпековий вимір інформаційного простору в умовах воєнного стану в Україні, К. Ушкало (2023, с. 126), зазначає, що інформаційна безпека справляє суттєвий вплив на функціонування демократії та реалізацію свободи слова. У такому контексті ключовим завданням держави та суспільства є забезпечення балансу між потребою захисту національної безпеки та необхідністю збереження демократичних цінностей. Навіть в умовах воєнного стану демократичні інститути та процедури повинні зберігати свою дієздатність, оскільки саме вони гарантують дотримання основоположних прав і свобод, зокрема права громадян на вільне висловлення поглядів та участь у процесах прийняття рішень.

Подібний підхід простежується і у праці В. Кучера (2024, с. 126-127). Науковець підкреслює, що Конституція України закріплює права і свободи людини як невідчужувані та непорушні, що зберігають свій статус навіть в умовах воєнного стану. Водночас обставини збройної агресії російської федерації обумовлюють необхідність запровадження державою окремих обмежень, спрямованих на забезпечення національної безпеки та ефективності оборонних заходів. За таких умов держава, зберігаючи загальну гарантію прав і свобод, змушена застосовувати комплекс технічних та нормативно-правових механізмів, які дозволяють поєднати захист демократичних цінностей із вимогами правопорядку в особливий період.

Це створює правовий простір для використання технічних засобів фіксації інформації, в тому числі таких як відеореєстратори, у цілях захисту, контролю та доказування порушень. З одного боку, відеофіксація може сприяти підтвердженню фактів агресії, порушень прав або відповідальності посадових осіб; з іншого - існує ризик порушення особистої приватності чи інших немайнових прав осіб, особливо коли записи ведуться без дозволу чи в публічних/приватних просторах.

Отже, аналіз наукових досліджень свідчить, що використання відеореєстраторів має подвійний характер - правовий та практичний. Для громадян вони слугують інструментом самозахисту та збору доказів, зокрема у сфері дорожнього руху чи при взаємодії з органами влади. Водночас технічні засоби фіксації несуть потенційні ризики порушення приватності та потребують чіткого регламентування. У цьому контексті національне законодавство, інтегруючи міжнародні стандарти, створює правову основу для легітимного використання відеореєстраторів, водночас визначаючи межі та процедури їх застосування. Це відкриває підґрунтя для подальшого детального розгляду адміністративно-правових аспектів, які визначають порядок використання відеореєстраторів у взаємовідносинах громадян з органами публічної влади, їхню доказову цінність та межі допустимого втручання у права третіх осіб.

Враховуючи, що предметом дослідження є використання відеореєстраторів, доцільним видається окреслити їхнє значення як технічних засобів фіксації інформації, що набули поширення насамперед у сфері транспортної безпеки.

Останні десятиліття характеризуються стрімким розвитком технічних засобів, що активно впроваджуються у сферу безпеки руху транспортних засобів. Серед них особливе місце займають автомобільні відеореєстратори, які стали важливим інструментом як для водіїв, так і для правоохоронних органів. Часті випадки дорожньо-транспортних пригод створюють для відповідних органів та служб значні труднощі у встановленні їх причин і визначенні дій учасників руху. Використання відеореєстраторів у такому контексті дозволяє не лише фіксувати обставини аварій, але й здійснювати превентивний контроль за дотриманням правил дорожнього руху (Long, 2022).

Відеореєстратори належать до категорії технічних засобів фіксації інформації, призначених для здійснення безперервного запису зображення та, у більшості випадків, звуку. Найчастіше такі пристрої застосовуються у транспортних засобах (автомобільні відеореєстратори), а також у сфері охорони правопорядку (портативні боді-камери працівників поліції). Їхнє основне функціональне призначення полягає у документуванні подій у режимі реального часу, що уможливорює подальше використання отриманих матеріалів як доказів у правовому полі.

У цивільному обігу відеореєстратори виконують насамперед превентивну та захисну функції. Вони спрямовані на зниження ризиків неправомірної поведінки інших учасників правовідносин, а також забезпечують можливість доведення факту правопорушення чи правомірності власних дій. Зокрема, в адміністративному процесі відеозапис може слугувати належним доказом відповідно до ст. 72 Кодексу адміністративного судочинства України¹ та ст. 251 Кодексу України про адміністративні правопорушення² (КУпАП).

Вагомим внеском у розвиток адміністративно-правового розуміння доказів, зокрема електронних, є дослідження В. Будкевича (2020, с. 89), в якому автор порівнює традиційний «об'єктивний» підхід до доказів із новим «інформаційним» підходом, приділяючи увагу електронним доказам, у тому числі відеозаписам. Автор робить пропозиції щодо змін до Кодексу адміністративного судочинства України з метою чіткішого визначення понять «оригінал електронного доказу» та «копія електронного доказу», а також щодо регламентації використання таких доказів з дотриманням технічних стандартів. Це дозволяє підсилити аргумент про те, що застосування відеореєстраторів (як джерел електронних доказів) в адміністративному провадженні має бути не лише

¹ Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV.

² Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X.

дозволеним, але й формалізованим через законодавчі зміни, що гарантуватимуть їхню допустимість, достовірність і захист прав третіх осіб.

Важливим напрямом дослідження правового регулювання використання відеореєстраторів є звернення до міжнародно-правових стандартів, які закріплюють фундаментальні гарантії прав і свобод людини у сфері збирання, обробки та використання інформації. Саме міжнародне право визначає базові підходи до співвідношення права особи на документування інформації та права на повагу до приватного життя, а також до забезпечення публічного контролю за діяльністю органів державної влади.

Так, у ст. 19 Загальної декларації прав людини (1948 р.)¹ закріплено право кожної людини на свободу переконань і їх вільне вираження, що включає свободу шукати, отримувати й поширювати інформацію будь-якими засобами. Це положення створює загальне підґрунтя для легітимності використання технічних засобів, зокрема відеореєстраторів, з метою захисту законних інтересів особи.

Стаття 19 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (1966 р.)² розвиває положення Декларації, наголошуючи на праві кожного «шукати, отримувати і поширювати інформацію будь-якого роду». Водночас частина третя цієї статті встановлює допустимі обмеження, серед яких - охорона державної безпеки, громадського порядку, здоров'я або моралі населення. Саме ці застереження є ключовими для розуміння можливих обмежень використання відеореєстраторів у публічному просторі, особливо в умовах воєнного стану, який діє в Україні.

Статтею 8 Європейської конвенції з прав людини (1950 р.)³ гарантується право кожної особи на повагу до її приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Також стаття 10 Конвенції гарантує свободу вираження поглядів, включаючи право отримувати та поширювати інформацію. У контексті застосування відеореєстраторів важливим є баланс між цим правом і публічними інтересами, які захищає держава (національна безпека, правопорядок).

Опрацьовуючи міжнародні стандарти, які визначають допустимі межі використання технічних засобів фіксації інформації, важливо дослідити, яким чином ці засади інтегровані в законодавство України. Саме національні правові акти конкретизують міжнародні гарантії та створюють практичні механізми реалізації прав громадян на фіксацію інформації, зокрема за допомогою відеореєстраторів, водночас враховуючи інтереси держави та суспільства.

Як зазначено у ст. 34 Конституції України⁴, кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір. Однак, здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Відповідно до статті 307 Цивільного кодексу України⁵, відеозйомка фізичної особи без її згоди загалом заборонена, за винятком випадків, передбачених законом або коли зйомка проводиться відкрито у публічних місцях чи під час масових заходів. Це положення

¹Загальна декларація прав людини (1948 р.).

²Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (1966 р.).

³Європейська конвенція з прав людини (1950 р.).

⁴Конституції України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР.

⁵Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV.

має безпосередній вплив на використання відеореєстраторів громадянами, оскільки встановлює правові межі для фіксації зображення інших осіб. З одного боку, відеореєстратори дозволяють документувати події, у тому числі правопорушення або дії посадових осіб, що є важливим для захисту законних інтересів. З іншого боку, громадяни зобов'язані дотримуватися правових обмежень щодо приватності, не поширювати записи, які зачіпають особисте життя інших, без їхньої згоди, та уникати незаконного таємного відеоспостереження. Таким чином, норма ст. 307 ЦК формує баланс між правом громадян на самозахист і доказування фактів та правом інших осіб на недоторканність приватного життя, що є ключовим для легітимного застосування відеореєстраторів у цивільному обігу.

Закон України «Про інформацію»¹ регламентує доступ до інформації та право громадян на її отримання і використання, включно з власною фіксацією.

У Законі України «Про захист персональних даних»² передбачені обмеження на збір і обробку даних, що має враховуватися при використанні відеореєстраторів.

Наведене дозволяє констатувати, що національне законодавство України, інтегруючи міжнародні стандарти, передбачає необхідність забезпечення балансу між правом громадян на фіксацію інформації та потребою у підтримці правопорядку й національної безпеки. Особливого значення така пропорційність набуває в умовах воєнного стану, коли державні та суспільні інтереси перебувають в зоні підвищених ризиків. Разом із цим, слід мати на увазі, що у таких обставинах відеофіксація громадянами часто стає єдиною можливістю задокументувати протиправні дії інших осіб чи представників влади. Це, у свою чергу, дозволяє забезпечити надійну доказову базу для подальшого адміністративного або судового розгляду.

Сучасні дослідження підкреслюють важливість залучення громадян до забезпечення правопорядку та превентивної діяльності у сфері адміністративного права. Науковці наголошують, що застосування технічних засобів, таких як смартфони, камери зовнішнього відеоспостереження та автомобільні відеореєстратори, дозволяє громадянам ефективно фіксувати правопорушення та надсилати відповідну інформацію до органів Національної поліції для оперативного реагування. Реалізація таких заходів сприяє не лише підвищенню ефективності правоохоронних органів, а й формуванню активної позиції громадян у забезпеченні публічного правопорядку (Василенко, Гнатюк, 2022, с. 22).

Отже, право громадян на фіксацію правопорушень, неправомірних дій посадових осіб є складовою механізму захисту їхніх законних інтересів. Водночас найбільш практичне значення ця проблематика має у площині адміністративного права, оскільки саме норми даної галузі визначають порядок реалізації цього права, його межі та процесуальні гарантії у взаємовідносинах особи з органами публічної влади.

У сфері адміністративного права України право громадян на відеозйомку протиправних дій ґрунтується на поєднанні принципів законності, відкритості адміністративного процесу та доказової цінності фіксованої інформації. Відповідно до КУпАП, громадяни мають право надавати докази у справі, включно з відеозаписами, що підтверджують порушення прав або законів (ст. ст. 247-248, ст. 268 КУпАП).

Важливим для правового регулювання збирання та використання інформації, зафіксованої засобами відеофіксації, є Закон України «Про адміністративну процедуру»³

¹ Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII.

² Закон України «Про захист персональних даних» від 1 червня 2010 р. № 2297-VI.

³ Закон України «Про адміністративну процедуру» від 17 лютого 2022 р. № 2073-IX.

(ЗАП). Цей законодавчий акт встановлює, що суб'єкти адміністративних відносин можуть подавати заяви, скарги та інші документи із доданням доказів, що отримані законним шляхом, у тому числі відеозаписи, як засіб захисту своїх прав і законних інтересів (ст. 4, ст.ст. 27-28 ЗАП). Закон також підкреслює принцип відкритості та прозорості адміністративного провадження, що створює правове підґрунтя для використання технічних засобів фіксації інформації як інструменту громадського контролю за діяльністю органів влади.

Таким чином, поєднання положень КУпАП, ЗАП та принципів адміністративного права дозволяє громадянам легітимно здійснювати відеозйомку протиправних дій, забезпечуючи об'єктивність доказів та ефективний захист своїх прав в адміністративному провадженні, за умови, що така фіксація не порушує права третіх осіб та встановлені законом обмеження.

Для повноти дослідження, необхідно також акцентувати на відмінності правового режиму застосування відеореєстраторів залежно від суб'єкта їх використання. Для пересічних громадян ці пристрої насамперед виконують функцію самозахисту - фіксують події, що можуть стати доказами у випадку порушення їхніх прав, зокрема у сфері дорожнього руху чи під час взаємодії з органами публічної влади. У свою чергу, використання відеореєстраторів правоохоронними органами регламентується спеціальними нормативно-правовими актами та має публічно-правовий характер. Такі записи спрямовані на забезпечення правопорядку, попередження правопорушень, а також створення доказової бази у провадженнях про адміністративні чи кримінальні правопорушення.

Наприклад, для поліцейських застосування відеореєстраторів має чітко врегульований правовий характер і здійснюється в межах службових повноважень. Відповідні пристрої, зокрема бодікамери та автомобільні відеореєстратори, використовуються для документування службової діяльності, фіксації дій як самих поліцейських, так і учасників правовідносин. Правове регулювання цього питання визначається Законом України «Про Національну поліцію»¹, Наказом МВС України № 1026 від 18.12.2018 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису»² та іншими підзаконними актами.

Для працівників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) використання відеореєстраторів набуло нормативної деталізації з виданням Наказу Міністерства оборони України № 532 від 6 серпня 2024 р., яким затверджено *Інструкцію із застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- та відеофіксації*³. Цей підзаконний акт визначає механізм застосування уповноваженими представниками ТЦК та СП портативних відеореєстраторів, порядок зберігання, видачу та приймання таких засобів, а також зберігання, видалення та використання інформації, отриманої з цих приладів.

Таким чином, застосування відеореєстраторів представниками влади має чітко врегульований правовий характер. Наведені нормативно-правові акти не лише

¹ Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. № 580-VIII.

² Наказ МВС України № 1026 від 18.12.2018 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису».

³ Наказ Міністерства оборони України № 532 від 6 серпня 2024 р. «Про затвердження *Інструкції із застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- та відеофіксації*».

визначають процедури використання таких технічних засобів, а й встановлюють гарантії захисту отриманої інформації та відповідальність за її неналежне застосування. Це свідчить про прагнення держави забезпечити прозорість діяльності уповноважених органів, підвищити рівень довіри громадян і водночас створити належну доказову базу для адміністративних та судових проваджень.

Щодо використання відеореєстраторів громадянами, то чіткої та спеціалізованої регламентації у законодавстві України наразі не існує. Громадяни мають право здійснювати фото- і відеозйомку у публічних місцях та під час взаємодії з посадовими особами, виходячи з конституційних гарантій свободи збирання та поширення інформації, а також права на захист своїх законних інтересів. При цьому обмеження встановлюються переважно у сфері охорони державної таємниці, захисту персональних даних, приватного життя інших осіб, а також у зв'язку з особливим правовим режимом воєнного стану. Таким чином, застосування відеореєстраторів громадянами має здебільшого диспозитивний характер: воно дозволене, якщо прямо не заборонене законом, але потребує дотримання принципів законності, пропорційності та поваги до прав інших учасників правовідносин.

Висновки

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що використання відеореєстраторів громадянами має подвійний адміністративно-правовий ефект - воно може виступати як гарантією захисту прав та свобод особи, так і потенційною загрозою правопорядку у разі неналежного чи неконтрольованого застосування.

З одного боку, відеофіксація є ефективним механізмом громадського контролю за діяльністю правоохоронних органів, сприяє забезпеченню доказовості в адміністративних справах, підвищує прозорість публічної влади та зміцнює правові гарантії громадян.

З іншого боку, недостатня правова врегульованість питань відеофіксації, нечіткість критеріїв допустимості записів як доказів і ризики втручання у приватне життя створюють загрози правопорядку. Використання відеозаписів без правових гарантій захисту персональних даних або з порушенням етичних меж приватності може призвести до зловживань, порушення прав третіх осіб і дискредитації механізмів правового контролю.

Таким чином, використання відеореєстраторів у сучасному адміністративно-правовому полі є балансом між безпекою і свободою, превенцією і ризиком, контролем і відповідальністю.

Перспективи подальших наукових розвідок.

Подальші наукові розвідки доцільно зосередити на удосконаленні адміністративно-правового регулювання використання відеореєстраторів у публічному просторі, зокрема щодо визначення їх процесуального статусу як доказів, механізмів захисту персональних даних та відповідальності за неправомірне використання відеозаписів. Перспективним напрямом є також порівняльний аналіз зарубіжного досвіду правового регулювання відеофіксації та його адаптація до українського законодавства.

Список використаних джерел

1. Лук'янчиков Є., Лук'янчиков Б., Микитенко О. Відеозасіб як спосіб формування судових доказів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 1. С. 240-245.

2. Veronika Adamová. Dashcam as a device to increase the road safety level. Cbu international conference on innovations in science and education (natural sciences and ict) march 18-20, 2020. Prague, Czech Republic. URL: file:///c:/users/laptop/downloads/dashcam_as_a_device_to_increase_the_road_safety_le.pdf (дата звернення: 07.10.2025).
3. Ушкало К.Ю. Інформаційний простір в умовах військового стану: безпековий аспект в Україні. *Регіональні студії*. 2023. № 35. С. 123-128.
4. Кучер В.О. Права людини та інформаційна безпека в умовах військової агресії. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. Випуск 81: частина 1. С. 125-130.
5. Donghua Long. Car driving record system based on ferroelectric memory reading function and SD card chip. *Advanced composite materials and their applications*. 30 july 2022. URL: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1155/2022/1059597?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 26.09.2017).
6. Budkevych V. Electronic evidence in the administrative procedure in Ukraine in the light of the informational approach. *Адміністративне право і процес*. 2020. № 1(28). С.80-91. URL: <https://aplaw.net/index.php/journal/article/view/690> (дата звернення: 08.10.2025).
7. Василенко С., Гнатюк С. Відео та фотофіксація адміністративних правопорушень громадянами. *COPERNICUS Political and Legal Studies Vol. 1, Issue 4 (December 2022)*. С. 18-26. URL: file:///C:/Users/Laptop/Downloads/articles-2185154.pdf.pdf (дата звернення: 08.10.2025).

References

1. Lukianchykov, Ye., Lukianchykov, B., Mykytenko, O. (2023) Videozasib yak sposib formuvannia sudovykh zakhodiv [Video recording as a way to form judicial evidence]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*. № 1. S. 240-245 [in Ukrainian]. DOI: 10.31733/2078-3566-2023-1-240-245
2. Veronika Adamová. (2020) Dashcam as a device to increase the road safety level. *International conference on innovations in science and education (natural sciences and ict) march 18-20, 2020. Prague, Czech Republic*. Retrieved from: file:///c:/users/laptop/downloads/dashcam_as_a_device_to_increase_the_road_safety_le.pdf [in English]. DOI: <https://doi.org/10.12955/pns.v1.113>
3. Ushkalo, K.Iu. (2023) Informatsiyni prostir v umovakh viiskovoho stanu: bezpekovi aspekt v Ukraini [Information space under martial law: security aspect in ukraine]. *Rehionalni studii*. № 35. S. 123-128 [in Ukrainian]. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.35.20>
4. Kucher, V.O. (2024) Prava liudyny ta informatsiina bezpeka v umovakh viiskovoi ahresii [Human rights and information security in the conditions of military aggression]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Serii PRAVO*. 2024. Vypusk 81: chastyna 1. S. 125-130 [in Ukrainian]. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.1.19>
5. Donghua Long. (2022) Car driving record system based on ferroelectric memory reading function and SD card chip. *Advances in Materials Science and Engineering*. 30 july 2022. Chongqing, China. Retrieved from: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1155/2022/1059597?utm_source=chatgpt.com [in English]. DOI <https://doi.org/10.1155/2022/1059597>
6. Budkevych, V. (2020) Electronic evidence in the administrative procedure in Ukraine in the light of the informational approach. *Administrative law and process*. № 1(28). S. 80-91.

Retrieved from: <https://applaw.net/index.php/journal/article/view/690> [in English].
DOI: <https://doi.org/10.17721/2227-796X.2020.1.06>

7. Vasylenko, S., Hnatiuk, S. (2022) Video ta fotofiksatsiia administratyvnykh pravoporushen hromadianamy [Video and Photo Recording of Administrative Offenses by Citizens]. *Copernicus Political and Legal Studies*. Vol. 1, Issue 4 (December 2022): pp. 18-26.
Retrieved from: <file:///C:/Users/Laptop/Downloads/articles-2185154.pdf.pdf> [in Ukrainian].
DOI: 10.15804/CPLS.20224.02

ADMINISTRATIVE AND LEGAL ASPECTS OF THE USE OF VIDEO RECORDERS: GUARANTEES OF PROTECTION OR THREATS TO LAW AND ORDER

Andriy Habuda*

**Associate Professor of the Department of Law named after Academician of the Ukrainian Academy of Sciences Fr. Ivan Lutsko, Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, King Danylo University (Ivano-Frankivsk, Ukraine)*

The article examines the administrative and legal basis for the use of video recorders by citizens in Ukraine, which is particularly important in the context of the digitalization of society and the increasing role of electronic evidence in judicial and administrative practice. It is argued that video recording is becoming an important tool for ensuring public safety, increasing the transparency of law enforcement agencies, and enabling citizens to exercise their constitutional right to participate in the protection of law and order. It is noted that video recorders perform a dual function: as a means of self-defense for individuals and as a source of evidence in legal relations, particularly in cases of administrative offences.

Particular attention is paid to the analysis of the provisions of the Civil Code of Ukraine, which defines the limits of the admissibility of video recording of individuals without their consent.

The importance of maintaining a balance between the right to privacy and the need to ensure public safety is emphasized, as imperfect legal regulation creates risks of personal rights violations and conflicts in the practical application of norms. It has been found that the lack of a unified regulatory framework for the recording and use of video recordings as evidence in administrative proceedings complicates the process of proving and requires further unification.

It was concluded that effective legal regulation of the use of video recorders should be based on the principles of proportionality, legality, and information security. Proposals have been formulated to improve legislation regarding the regulation of technical means of recording offences and expanding opportunities for citizens to participate in preventive activities together with law enforcement agencies. Additionally, it is emphasized that the systematic use of video recording can contribute to the formation of a culture of lawful behavior and increase public trust in public institutions, which is an integral part of building a state governed by the rule of law.

Key words: video recording, administrative proceedings, evidence, right to privacy, public safety, public control.

Дата першого надходження статті до видання: 29.10.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.12.2025

Дата публікації: 10.02.2026